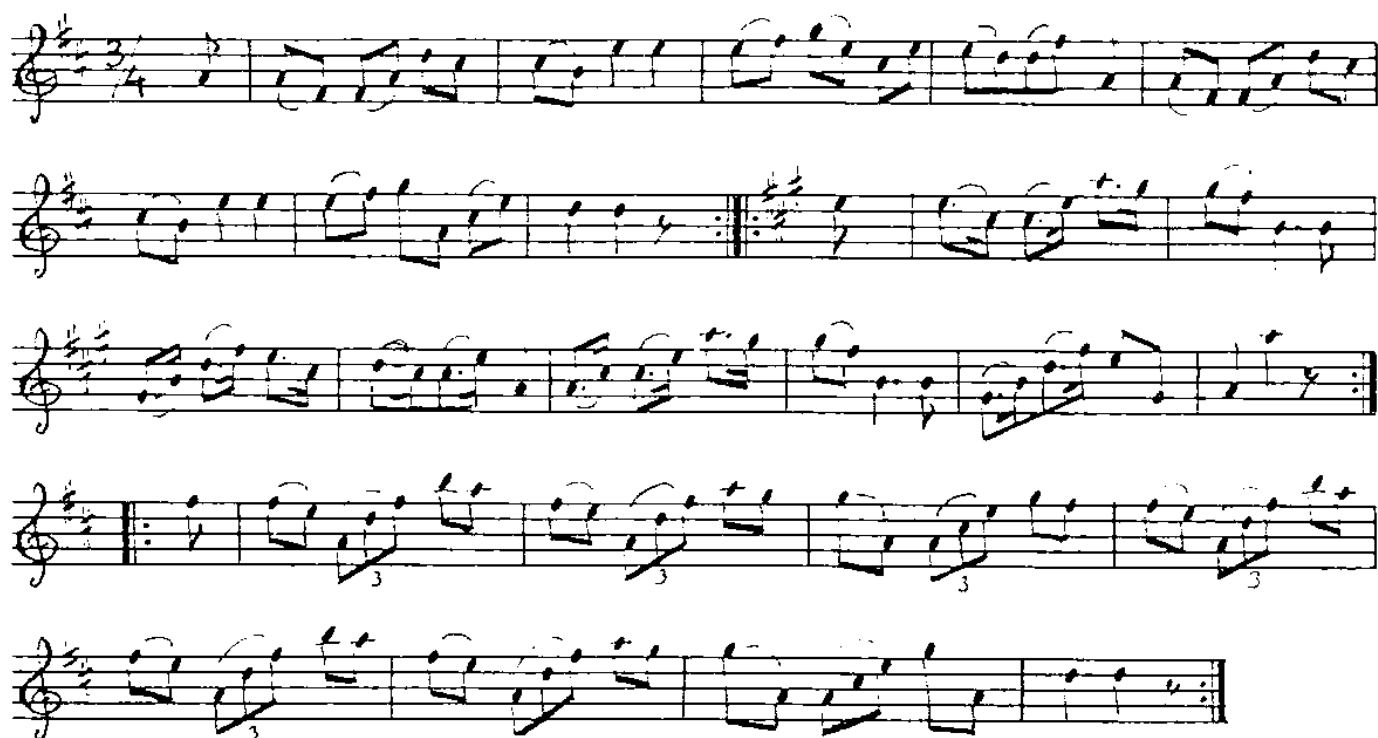

ELISEBERGS - VALSEN 1385.

Upptecknad år 1894 av musiklärare Wästerdahl, Norberg, efter
Karl Eric Ericsson från Seglingsberg.

Arrangerad för 2 fioler år 1983 av Alfred Andersson, Möklinta.

G D7
 D7 G
 D7 G 1. 2. Fine
 G D7 G D7
 G D7 tr G
 D7 1. 2. D.C. al Fine

1386. HAMBO-POLSKA1387. HAMBO-POLSKA

LINUS DANIELSSON 1388.

I tidningen "Hembygden" nr 5 år 1924 - som riksspelman Einar Olsson i Glanshammar och dennes son Arne välvilligt ställt till mitt förfogande - presenteras Linus Danielsson på följande sätt:

"Lantbrukare Erik Linus Danielsson från Götlunda är en på sin hemort mycket anlitad allmogespelman. Få torde vara mera intresserad av gammal gedigen musik än han.

Erik Linus Danielsson är född den 19 januari 1883 i en avkrok av Hasta by i Götlunda. Fadern, som var lantbrukare, sålde sedermera denna gård och övertog, då sönerna började växa till, den mera centralt belägna morfarsgården.

Linus var 10 år då han förfärdigade sin första fiol, en ganska primitiv sådan, tillverkad av en urholkad och utformad plankbit med lock och mässingsträngar. Hans håg för musik hade nog tidigt väckts, ty fadern sjöng ofta tillsammans med sin familj under de långa höst och vinterkvällarna. Linus försökte sig på att spela på denna fiol och lyckades även få fram små melodier av enklare slag. Då fadern märkte att sonen var musikaliskt anlagt köpte han en billig fiol åt honom. Och här vid det nya hemmet blev Linus' håg för fiolmusik ytterligare stärkt, ty då ungdomen om lördagskvällarna drogo förbi på landsvägen (cyklar var ej så allmänt då) smög sig Linus ut och lyssnade till gånglåtar och marscher, som spelades, ibland av tvenne spelmän.

Redan vid 14 års ålder vågade Linus uppträda som spelman på en närbelägen loge. Han blev snart bekant med de gamla spelmännen på trakten samt fingo dessa att spela för sig. Så utvecklade och utökade han sin repertoar efter hand som melodierna uppfångades. Först vid 18 års ålder började Linus lära sig noter, dels genom självstudier, dels av en spelman benämnd "Calle Fjärsmän" i Medåker. Av honom lärde sig Linus spela s.k. Medåkerspolkor. Dessa voro genom sin egenart av punkterade 8-delspolkor i mazurkastil något sträva och verkade något främmande för Linus. Han beslöt sig då så småningom att börja samla musik från sin hembygd, östra delen av Nerike.

Ären ha nu gått och Linus har varit ute i bygderna och trakterat sin

fiol med bravur. Uthållig och taktfast som få, och säkert har många tusen ungdomar svängt om efter hans följa. Han har, då det varit fråga om musik, varken sparat tid eller krafter. Ofta efter en arbetsam vecka åkt både 2 och 3 mil på cykel med sin fiol på ryggen samt återvänt hem till morgonen igen.

Linus har vidare deltagit och varit pristagare vid minst 3 spelmanstävlingar, först i Lindesberg, så i Fellingsbro och nu senast i Karlskoga, där han belönades med silverpokal och hedersomnämning för upptecknande av gamla låtar o.s.v.

Under årens lopp har Linus förvärvat sig ett rikt arkiv med gamla noter. Det vore mycket att skriva om honom, många roliga poängar, som inträffat under hans resor med fiolen på ryggen eller i kappsäcken, men utrymmet medgiver ej mera denna gång. - Heder emellertid åt en sådan ärligt fosterländsk musiker !

Eld

I nästa nummer kommer Danielssons broder, hr Ernst Danielsson, att presenteras. Även han är fiolspelar. Båda äro tillsammans utsedda till Ringens spelmansombud i Nerike."

Så utförligt presenterades Linus Danielsson alltså redan 1924. Det var mycket, mycket mer som Linus hann med innan han 1968 gick ur tiden.

Som framgick ovan lärde sig Linus noter av Medåkers storspelman Carl Pettersson - "Calle Fjärman" som vid många tillfällen var spelkompis tillsammans med Carl Petterssons son Emil, Carl Johansson och Erik Andersson i Himmata, Johan Karlsson - "Bejby-Janne" - i Medåker m.fl.

Linus levde som ungtung och litet av ett "original" större delen av sitt liv. Som dragare i jordbruket använde han länge oxar då andra för länge sedan helt övergått till hästar. Måhända var det ett ekonomiskt tänkande även i detta fall, ty Linus var inte den som gav ut en slant i onödan. Ofta kom han i tidsnöd. Det berättas hur han en gång klev på bussen i Götlunda med bara halva ansiktet rakat. Han hade inte hunnit mer ! En annan gång skulle han delta och spela i Örebro. Bråttom som vanligt och i sista minuten hade han vänt folkdräktens byxor bak och fram och tågade så genom Örebro gator vilket uppmärksammandes med en teckning i ortstidningen. En gång när Linus var i ladugården kom han plötsligt på att han lovat spela i radio i Örebro. In efter fiolen och på bussen sådan han var. Det var en hel del problem innan han kom in i radiostudion i ladugårdskläder och kögsel på stövlarna.

När Linus var något över 60 år träffade han under en konvalescentvistelse - efter en tids sjukdom - en kvinna, Vanda Maria Risberg, som följde honom till Hasta i Götlunda och blev hans hushållerska. Den 21 december 1953 gifte de sig och den 5 januari 1954 fick de tillsammans en dotter, Svea Maria Linnéa. Arne Olsson (se första stycket av denna text) spelade på hennes bröllop år 1985.

Linus Danielsson har i många sammanhang presenterats som riksspelman. Enligt Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur erövrade Linus Zornmärket i brons den 27 juni 1943. Något silvermärke har han däremot aldrig erövrat. Däremot fick han Svenska Ungdomsringens silverplakett år 1959, som kan smälla lika högt. Låt honom få behålla sin titel. Den var han mer än väl värd.

Under senare år spelade Linus mest tillsammans med spelmän i Götlunda och dess trakter t.ex. Manne Widlund och Göte Widlund i Lunger, Herbert Karlsson i Igelsäter, Karl Granath och Torsten Karlsson i Lunger, Knut Gustavsson i Hasta, Carl Pettersson i Änglund m.fl.

Linus Danielsson avled den 10 juli 1968. Einar och Arne Olsson i

Glanshammar tog kontakt med dottern för att höra om de kunde få köpa Linus efterlämnade notsamling. Dottern sa att hon inte hade något intresse av dessa noter. De fick ta vad de ville. Noterna låg delvis översnöade och skadade av råttor på en gammal loge.

Notsamlingen innehöll en större samling låtar från Västmanland, vilka tack vare Einar Olssons förutseende hamnade i Västmanlands Spelmansförbunds arkiv.

Här finns bl.a. större delen av samtliga låtar i verket "Svenska Låtar", Västmanland, arrangerade för 3 fioler och altfiol eller ibland 3 eller 4 violiner. Vem som arrangerat låtarna framgår inte, men ett är säkert, det är inte Linus själv. När han utgav sina 3 låthäften "Spelmanslåtar från Närke" 1943, 1947 och 1960 anlidade han musikprofessor Sven Kjellström att sätta andra stämman till låtarna. Däremot förekommer namnet Carl Bernström då och då och av vissa noter framgår att Carl Bernström var musikfanjunkare vid Västmanlands Regemente. Har manne denne spelmanskamrat arrangerat allt detta? Notskrift m.m. tyder på att det är "proffs" som utfört arbetet.

Under alla förhållanden skall vi vara tacksamma att denna närking (Götlunda hör numera till Västmanlands län) har bevarat så mycket musik från Västmanland - han bodde ju alldeles på gamla landskapsgränsen.

Gunnar Fransson

Sedan detta skrivits vet vi att det är musikprofessor Sven Kjellström som arrangerat en massa låtar åt Linus. Ett verklägt "proffs"!

KARL HEDSTRÖM, KÖPING ~~XXX~~ 1389

En av de populärast - om inte rent av den populäraste - gånglåten som spelas i Västmanland är komponerad av Karl Hedström, Köping. Vem var då denne?

Han föddes år 1902 i Vänjans socken i Dalarna. Vid 7 - 8 års ålder lärde han sig spela fiol av sin far, även denne en duktig spelman. Med fiolen som hobby arbetade han vid Wiksmanshytte Bruk fram till år 1943, då han lämnade Dalarna och flyttade till Köping i Västmanland, där det pågick en livlig byggnadsverksamhet på grund av stadens snabba expansion och man sökte byggnadsarbetare från när och fjärran. Karl Hedström var byggnadssnickare och han förblev Köping trogen resten av sitt liv.

I mitten av 1950-talet var han med och bildade Köpings Spelmanslag och var under flera år dess ordförande. En tid var han också ordförande i Västmanlands Spelmansförbund.

Gånglåten komponerade han i slutet av 1950-talet. Den ingår i förbundets första låthäfte som utkom 1960. Den ingår också som en av de 6 västmanlandslåtar som förbundet år 1971 arrangerade för skolorkester och sålde över hela Sverige.

I slutet av 1960-talet råkade Karl Hedström under sitt byggnadsarbete ramla ned från en hög byggnad och skadade sig svårt både fysiskt och psykiskt. Denne kraftfulle man återfick aldrig sina forna egenskaper och då jag i början av år 1971 intervjuade honom inför ovannämnda arrangemang för musikskolor var han blott en skugga av sig själv. I oktober samma år avled han och vi spelmanskamrater spelade hans gånglåt för sista gången för honom.

I låthäfte "65 Västmanlandslåtar" står det vid ovannämnda gånglåt "2:a stämman korrigerad av G Hahn". Hans insats bestod i att ändra en ton. Däremot står det inte att 2:a stämman skrivits av Karl Hedströms spelmanskamrat Karl Persson, Köping.

Gunnar Fransson

~~XXXX~~ 1390

Karl Hedström, Köping (1902 - 1971)

Foto har hans fru Karin - numera bosatt i Västerås -
vålvilligt lånat ut.

1391. VALS efter Karl Haglund

Låten meddelad av Albert Hellberg, Klotbacken, Ljusnarsberg.

Ingår som nr 132 i verket Svenska Låtar, del Västmanland.

Ur riksspelman Linus Danielssons efterlämnade låtsamling.

1. D A_7 A_7

2. D A_7 A_7

3. D A_7 A_7

1. A_7 D A_7

2. A_7 D A_7

3. A_7 D A_7

1. A_7 D D

2. A_7 D D

3. A_7 D D

1. D G A_7

2. D G A_7

3. D G A_7

1. A_7 D D

2. A_7 D D

3. A_7 D D

Vals efter Karl Haglund (forts.)

1392. POLSKA från Norberg

Låten meddelad av Leonard Gröning, Kärrgruvan, Norberg, som lärt sig den av metallarbetaren Henning Kullman från Norberg.

Ingår i verket Svenska Låtar, Västmanland, som nr 197.

Ur notsamling efter riksspelman Linus Danielsson, Hasta, Götlanda.

1393. VALS EFTER "BRAX-KALLE"

Meddelad av Albert Hellberg, Klotbacken, Ljusnarsberg.

Upptecknad av Olof Andersson år 1930.

Ingår som nr 133 i verket "Svenska Låtar", del Västmanland.

The musical score is presented in five systems, each consisting of three staves labeled 1, 2, and 3. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and bar lines, indicating a waltz rhythm. The score concludes with a double bar line and repeat dots.